

СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКИ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ



ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач аспірантури та
докторантури

Чистякова І.А. Чистякова І.А.
« *08* » *вересня* 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка та менеджмент знань

третій (освітньо-науковий) рівень

галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

спеціальність **051 Економіка**

освітньо-професійна програма **Економіка**

мова навчання **українська**

Погоджено науковою радою Сумського
державного педагогічного університету
імені А.С. Макаренка

« *08* » *вересня* 2022 р.

Голова:

Кудріна О.Ю. Кудріна О.Ю., д.е.н., професор

Суми – 2022

Робоча програма «Економіка та менеджмент знань» для аспірантів

«29» серпня 2022 р. – 12 с.

Розробник:

Ілляшенко Н.С. доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри бізнес-економіки та адміністрування

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____


(підпис)

Божкова В.В.
(прізвище та ініціали)

«29» серпня 2022 р.

© Ілляшенко Н.С., 2022

©СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2022

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Доктор філософії	Цикл професійної підготовки, обов'язкова	
		Рік підготовки:	
2022–2023-й			
Семестр			
3-й			
3-й			
Лекції			
16 год.			
6 год.			
Практичні			
14 год.			
4 год.			
Лабораторні			
-			
Самостійна робота			
90 год.			
110 год.			
Консультації:			
- год			
-			
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економіка та менеджмент знань» є формування у здобувачів освіти мислення стосовно того, що найважливішим активом сучасної організації виступають знання; набуття ними системи фундаментальних умінь і навичок, необхідних для управління знаннями на підприємстві: їх створенні, зберіганні, розподілу та застосування.

Предметом навчальної дисципліни є процеси та субпроцеси управління знаннями на підприємстві в сучасних умовах господарювання.

Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є економіка знань, її підрозділи та процеси, що у них відбуваються, методи та алгоритми управління знаннями на підприємстві.

У результаті засвоєння навчального матеріалу «Економіка та менеджмент знань» здобувач вищої освіти повинен володіти:

інтегральною компетентністю:

ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері економіки, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

загальними компетентностями:

ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК-5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

спеціальними (фаховими) компетентностями:

СК-1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей.

СК-2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та/або інноваційних розробок українською та англійською мовами

СК-7. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні наукові проекти в економіці та дотичні до неї міждисциплінарні підходи, проявляти лідерство та відповідальність при їх реалізації; комерціалізувати результати наукових досліджень та забезпечувати дотримання прав інтелектуальної власності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Опанування дисципліною ґрунтується на результатах навчання, отриманих під час навчання за освітньої програмою освітнього ступеня – магістр (другий рівень освіти).

Навчальна дисципліна пов'язана з іншими дисциплінами НП ОНП, а саме передуючими дисциплінами є «Сучасні інформаційні технології в наукових дослідженнях» та «Філософсько-методологічні основи наукових досліджень».

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни у здобувача повинні бути сформовані ряд знань, вмінь та навичок з автономності та відповідальності.

Знання	Н 01	Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напрямку.
	Н 02	Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації.
Уміння	Н 03	Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках
Автономія та відповідальність	Н 05	Пропонувати нові рішення, розробляти та наукові проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі і фундаментальні та прикладні проблеми економічної науки з врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів; забезпечувати комерціалізацію результатів наукових досліджень та дотримання прав інтелектуальної власності

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, послідовно, логічно вірно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, вільно відповідає на нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, вірно обґрунтовує наукові поняття, володіє навичками виконання практичних завдань, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає при цьому помилки
82 – 89	Здобувач вищої освіти знає програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань.
74 – 81	
64 – 73	Здобувач вищої освіти засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань.
60 – 63	
35 – 59	Здобувач вищої освіти не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок, з великими труднощами виконує практичну роботу.
1– 34	

Розподіл балів, що отримують здобувачі вищої освіти, за розділами та видами діяльності

Розподіл балів

Контроль								Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8				
Поточний контроль								35	75	25	100
4	4	4	4	4	5	5	5				
Контроль самостійної роботи								40	75	25	100
5	5	5	5	5	5	5	5				

Т 1, Т 2 ... Т 8 – теми

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Екзамен, тести, проекти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та наукових досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1 Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Знання як основа розвитку підприємства

Поняття економіки знань, її характеристики та відмінності.

Теорія технологічних укладів та промислових революцій.

Види знань на підприємстві та джерела їх появи. Організаційно-економічний механізм управління знаннями підприємства. Суб'єкт та об'єкт управління знаннями. Підсистеми управління знаннями на підприємстві.

Тема 2 Управління вибором перспективних напрямів використання знань на підприємстві

Основні напрями використання знань на підприємстві: використання та удосконалення системи управління підприємством; комерціалізація продукції і технологій її виготовлення, які створені на основі знань; комерціалізація знань; внесення коректив у напрями використання знань; внесення коректив у напрями отримання знань.

Фактори впливу на процес прийняття рішення про напрями використання знань підприємства. Послідовність процедур вибору ефективних напрямів використання знань. Схема обігу знань підприємства.

Тема 3 Аналітичне забезпечення вибору напрямів комерціалізації знань підприємства

Етапи вибору напрямів комерціалізації знань. Визначення актуальних напрямів комерціалізації знань у галузі підприємства. Визначення актуальних напрямів комерціалізації знань підприємства. Стратегії комерціалізації знань підприємства.

Тема 4 Управління знаннями в системі інноваційного розвитку підприємства

Джерела та інструменти продукування і отримання знань. Фактори, що впливають на процеси продукування і використання знань. Напрями використання знань.

Процес продукування знань в організації. Способи отримання і використання знань в організації.

Тема 5 Стратегічне управління знаннями підприємства

Принципи формування і функціонування механізму управління знаннями.

Графічна інформаційна модель процесу стратегічного управління знаннями підприємства.

Структура бази знань як складової Web-системи організації, що передбачає використання комп'ютерних інформаційних технологій для її формування та використання.

Тема 6 Управління знаннями з позицій забезпечення економічної безпеки підприємства

Роль знань у забезпеченні економічної безпеки підприємства. Складові економічної безпеки підприємства, їх характеристики. Функції управління знаннями в розрізі окремих складових економічної безпеки підприємства.

Організація управління знаннями в розрізі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Тема 7 Інноваційна культура підприємства

Поняття інноваційної культури суспільства та підприємства. Діагностика стану інноваційної культури суспільства та підприємства.

Тема 8 Управління знаннями в системі управління інноваційним розвитком науково-освітніх установ в умовах становлення економіки знань

Проблеми управління знаннями як елементом інтелектуального капіталу університету. Цифровий маркетинг знань у науково-освітній діяльності. Інформація і знання в системі управління науковими проектами.

Прикладні аспекти управління знаннями університету і його підрозділів.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма					Заочна форма						
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі					
		Лекції	Практ.	Лаб.	Конс.		Самост.р.	Лекції	Практ.	Лаб.	Конс.	Самост.р.
Тема 1 Знання як основа розвитку підприємства	14	2				10	10					10
Тема 2 Управління вибором перспективних напрямів використання знань на підприємстві	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 3 Аналітичне забезпечення вибору напрямів комерціалізації знань підприємства	14	2	2			10	19	2	2			15
Тема 4 Управління знаннями в системі інноваційного розвитку підприємства	14	2	2			10	15					15
Тема 5 Стратегічне управління знаннями підприємства	14	2	2			10	15					15
Тема 6 Управління знаннями з позицій забезпечення економічної безпеки підприємства	14	2	2			10	17	2				15
Тема 7 Інноваційна культура підприємства	14	2	2			10	15					15

Тема 8 Управління знаннями в системі управління інноваційним розвитком науково-освітніх установ в умовах становлення економіки знань	24	2	2			20	15					15
Усього годин	120	16	14			90	120	6	4			110

6.3 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Управління вибором перспективних напрямів використання знань на підприємстві	2	2
2	Аналітичне забезпечення вибору напрямів комерціалізації знань підприємства	2	2
3	Управління знаннями в системі інноваційного розвитку підприємства	2	
4	Стратегічне управління знаннями підприємства	2	
5	Управління знаннями з позицій забезпечення економічної безпеки підприємства	2	
6	Інноваційна культура підприємства	2	
7	Управління знаннями в системі управління інноваційним розвитком науково-освітніх установ в умовах становлення економіки знань	2	
	Разом	14	4

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Інструменти та методи управління знаннями в системі інноваційного розвитку організацій : монографія / заг. ред. Ю. С. Шипуліна. Суми : Триторія, 2019. 270 с.

2. Управління знаннями та інтелектуальним капіталом: Навчально-методичний посібник / упорядкування О.В. Захарова, М.В. Поляков / Черкаський державний технологічний університет. Факультет економіки та управління. - Черкаси, 2017. 131 с.

3. Приймак В. Управління знаннями: підручник. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2019. 240 с.

Додаткові:

4. Пошелюжний В. Історія розвитку економіки знань. Актуальні проблеми вітчизняної економіки, підприємництва та управління на сучасному етапі. 2019. С. 262–266.

5. Стоказ Я. М. Формування стратегічних знань промислового підприємства: дис... к-та екон. наук 08.00.04 / Харків. нац. у-т. Харків. 2018. 239 с.

6. Стратегічне управління знаннями підприємства / за ред. А. Наливайка. Київ : КНЕУ, 2014. 445 с.

7. Ілляшенко С.М., Шипуліна Ю.С., Ілляшенко Н.С., Комарницька Г.О. Управління знаннями в системі інноваційного розвитку організації. Маркетинг і менеджмент інновацій. 2017. № 1. С. 231-241.

8. Бутенко Н. Управління знаннями в корпораціях. Бізнес Інформ. 2015. № 11. С. 414–419.

Ресурси мережі Інтернет:

1. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <http://www.niss.gov.ua/>.

2. Офіційний сайт Президента України. URL: www.president.gov.ua

3. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: www.rada.gov.ua

4. Офіційний сайт Рахункової палати України. URL: www.ac-rada.gov.ua

5. Офіційний сайт Кабінету міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua

6. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: www.minfin.gov.ua

7. Офіційний сайт Міністерства Юстиції України. URL: www.minjust.gov.ua

8. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України. URL: <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA/>.

9. Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua

10. Офіційний сайт Євростату. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/>

8. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Обладнання для практичних занять з курсу: «Економіка та менеджмент знань»: ноутбук або ПК з зовнішньою звуковою картою та програмним забезпеченням (Steinberg Cubase 8.5 (або більш сучасна версія), Adobe Audition 1.6 (або більш сучасна версія), набір FabFilter TotalBundle 2017 (або більш сучасна версія)).